

ZDRAVOTNÝ STAV LESOV V ROKU 2021 BRATISLAVSKOM KRAJI

Valéria Longauerová

Longauerová, V.: Forest health in Bratislava region in 2021. APOL, 2022, vol. 3, no. 3, p. 322–325.

Abstract: In 2021, a total of 272,210 m³ of wood was harvested in the Bratislava Region, the largest share of the total mining has been registered for several years in a row in the districts of Malacky 83% and Pezinok 14%. Within the Bratislava Region, accidental mining accounted for 25.7% last year (69,960 m³). In 2020 it was 47%, (128,762 m³). In 2021, deciduous species dominated the total extraction with a share of 61% (165,538 m³), similar to the year 2020. For conifers, the proportion of extracted material was 39% (106,428 m³).

Key words: forest health; Bratislava; biotic agents; abiotic agents

V roku 2021 sa v Bratislavskom kraji vyťažilo celkovo 272 210 m³ dreva, Najväčší podiel celkovej ťažby už niekoľko rokov po sebe evidujeme v okresoch Malacky 83 % a Pezinok 14 %. V rámci Bratislavského kraja náhodné ťažby tvorili v minulom roku 25,7 % (69 960 m³) V roku 2020 to bolo 47 %, (128 762 m³).

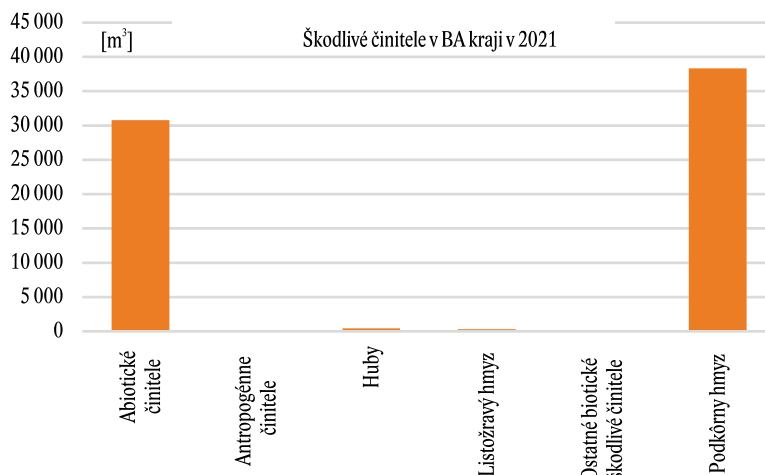
V celkove ťažbe dominovali v roku 2021 listnaté druhy s podielom 61 % (165 538 m³), podobne ako v roku 2020. U ihličnatých drevín tvoril podiel vyťaženej hmoty 39 % (106 428 m³).

Tabulka 1. Výskyt škodlivých činiteľov v lesoch Bratislavského kraja v roku 2021

Table 1. Occurrence of harmful factors in the forests of the Bratislava Region in 2021.

Činiteľ	Dreviny		
	Ihličnaté	Listnaté [m ³]	Spolu
Abiotické škodlivé činitele	14 521	16 266	30 787
Abiotické činitele	14 521	16 266	30 787
Sneh	0	410	410
Sucho a úpal	14 070	5 515	19 585
Vietor	451	10 341	10 792
Antropogénne škodlivé činitele	12	15	27
Antropogénne činitele	12	15	27
Odcudzenie dreva	0	15	15
Požiare	12	0	12
Biotické škodlivé činitele	36 493	2 653	39 146
Huby	0	447	447
Fytofóry	0	2	2
Hniloby	0	142	142
Tracheomykózy	0	303	303
Listožravý hmyz	11	321	332
Hrebenárky na borovici	11	0	11
Iný listožravý hmyz	0	7	7
Mniška veľkohlavá	0	314	314
Ostatné biotické škodlivé činitele	3	48	51
Iné biotické	3	41	44
Odhryz zverou	0	7	7
Podkôrný hmyz	36 479	1 837	38 316
Iný podkôrný hmyz	1	1 835	1 836
Lykožrút lesklý	6	0	6
Lykožrút smrekovcový	227	0	227
Lykožrút smrekový	2 208	0	2 208
Podkôrník dubový	0	2	2
Podkôrníkové na borovici	34 037	0	34 037
Spolu			

Najvyšší podiel na výške náhodnej ťažby v roku 2021 v Bratislavskom kraji mali biotické škodlivé činitele s podielom 56 % mierny pokles oproti roku 2020 (62 %), ktoré poškodili drevnú hmotu v objeme 30 787 m³ (r. 2020 – 80 244 m³). Ihličnaté dreviny tvorili až 73 % (r. 2020 – 98 %) poškodenej drevnej hmoty. Z biotických činiteľov sa najvýraznejšie prejavili podkôrny hmyz 39 146 m³ (r. 2020 – 78 994 m³) a podobne ako v minulom roku to boli najmä podkôrníkovité na borovici 34 037 m³ (r. 2020 – 71 744 m³).

Obrázok 1. Podiel jednotlivých skupín škodlivých činiteľov na náhodnej vykonanej ťažbe v Bratislavskom kraji v roku 2021
Figure 1. Share of individual groups of harmful factors in accidental mining in the Bratislava Region in 2021.

Abiotické škodlivé činitele prispeli podielom 44 % (r. 2020 – 37,8 %) k výške náhodných ťažieb. Z abiotických činiteľov sa najvýraznejšie prejavili sucho a úpal s objemom 19 585 m³ (r. 2020 – 324 920 m³) najmä na ihličnatých drevinách. Vietor poškodil 10 792 m³ (r. 2020 – 15 886 m³) drevnej hmoty.

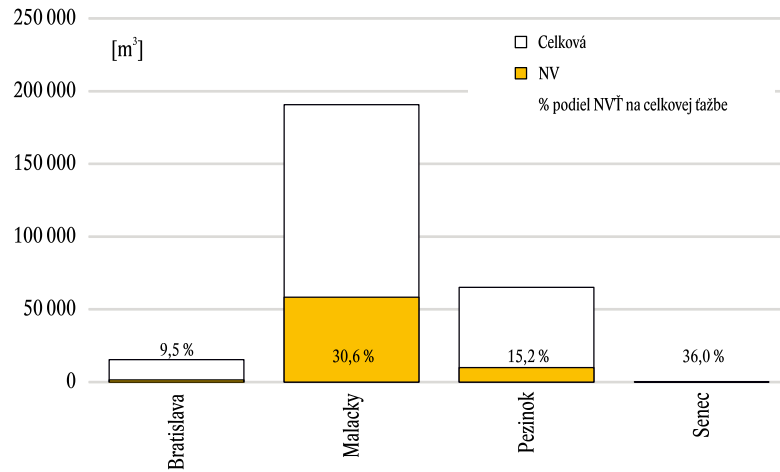
Antropogénne škodlivé činitele v roku 2020 v Bratislavskom kraji len v objeme 0,2 % a to najmä odcudzenie dreva 15 m³ a požiare 12 m³ Škody antropogénnymi činiteľmi boli evidované v podobnom objeme aj minulý rok.

Tabuľka 2. Objem náhodnej a celkovej ťažby v roku 2021 podľa okresov Bratislavského kraja
Table 2. Volume of random and total extraction in 2021 by districts of the Bratislava Region

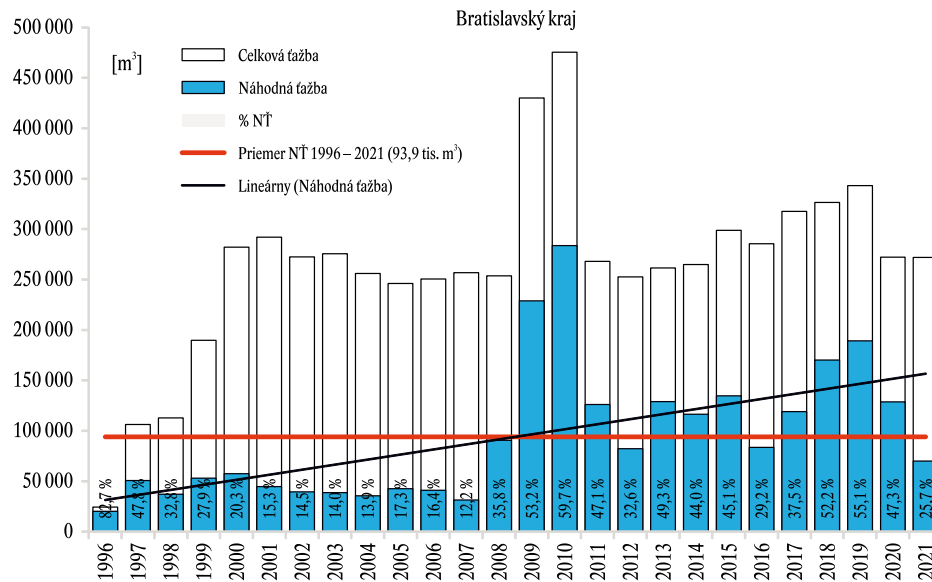
Okresy	Náhodná vykonaná [m ³]			Podiel náhodnej vykonanej na celkovej ťažbe	Celková ťažba [m ³]		
	Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu		Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu
Bratislava	153	1 307	1 460	9,5 %	551	14 811	15 362
Malacky	49 410	8 970	58 380	30,6 %	102 381	88 447	190 828
Pezinok	1 463	8 435	9 898	15,2 %	3 480	61 679	65 159
Senec	0	222	222	36,0 %	16	601	617
Spolu	51 026	18 934	69 960	25,7 %	106 428	165 538	271 966

Prognóza vývoja zdravotného stavu lesov v Bratislavskom kraji

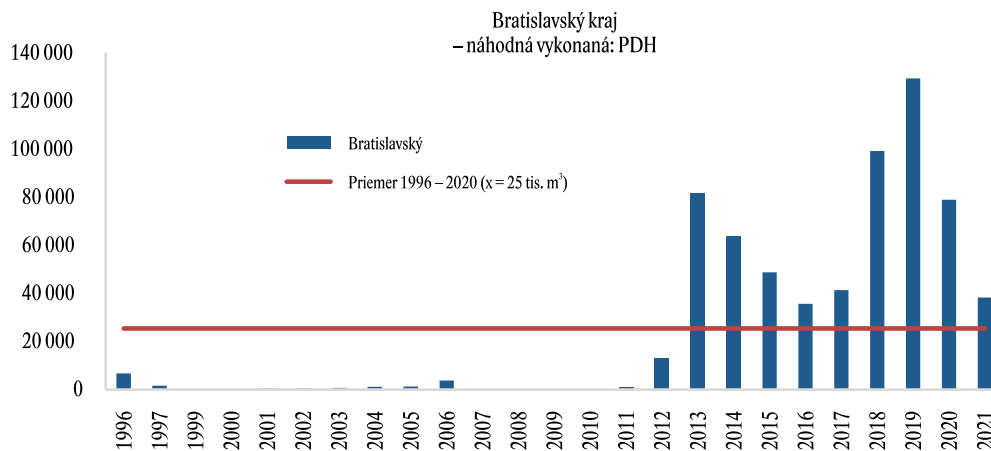
Predpokladáme, že celkový objem náhodnej ťažby v Bratislavskom kraji zostane v roku 2022 približne na rovnakej úrovni ako v roku 2021, respektíve sa mierne zvýši. Zvýši sa pravdepodobne objem kalamitnej ťažby z dôvodu podkôrneho hmyzu ako následok teplých a suchých rokov posledného obdobia. Bude pretrvávajúť zhoršený zdravotný stav borovicových porastov, ktoré sú stále pod zvýšeným tlakom sucha a podkôrných druhov hmyzu. Je preto potrebné zabezpečiť intenzívnejšiu starostlivosť najmä o porasty borovice lesnej, kde možno predpokladať intenzívnejší nárast hynúcich stromov, najmä následkom postupného premnoženia podkôrneho hmyzu. Taktiež je tu stále zvýšené nebezpečenstvo požiarov, najmä na územiach so suchou drevnou hmotou po nespracovaných kalamitách.

Obrázok 2. Podiel náhodnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Bratislavskom kraji podľa okresov v roku 2021
Figure 2. Share of random mining in total mining in the Bratislava Region by district in 2021.

Obrázok 3. Vývoj podielu náhodnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Bratislavskom kraji
Figure 3. Development of the share of random mining in total mining in the Bratislava Region.

Obrázok 4. Vývoj vykonanej náhodnej ťažby spôsobenej podkôrným a drevokazným hmyzom v Bratislavskom kraji
Figure 4. Development of random harvesting caused by bark beetles and wood-destroying insects in the Bratislava region.

Podakovanie: Práca vznikla vďaka finančnej podpore v rámci projektu „PROMOLES“ – projekt financovaný z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (prvok 08V0301). Táto publikácia vznikla vďaka podpore v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra pre projekt: Centrum excelentnosti lesnícko-drevárskeho komplexu LignoSilva; (kód ITMS: 313011S735), spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Adresa:

Ing. Valéria Longauerová, PhD., Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen, T. G. Masaryka 2175/22, SK – 960 01 Zvolen, e-mail: valeria.longauerova@nlcsk.org